

ΕΤΟΣ 53ον

27 Νοεμβρίου 2005

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 48 (2739)

Η ΣΩΤΗΡΙΑ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ

«...ούκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχῆσται...»

Δέν εἶναι ἡ χριστιανική πίστη τήρηση ὀρισμένων τύπων. Περισσότερο ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου δέν εἶναι τήρηση ὀρισμένων καλῶν ἔργων. Νομίζουν μερικοί πῶς ὁ καλός ἄνθρωπος εἶναι καί καλός χριστιανός. Πιστεύουν στήν καλοσύνη, ἀλλῆ δέν πιστεύουν στή χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἕ ἄλλο πράγμα εἶναι οἱ ἠθικοί ἄνθρωποι κι ἄλλο οἱ πιστοί. Προνεῖται ἡ πίστη καί ἔπονται τά ἔργα πού εἶναι καρπός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος τονίζει· «τῆ γάρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διά πίστεως» (Ἐφ. 2, 8), δηλ. εἴμαστε σωσμένοι μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ πού ἐκδηλώνεται διά τῆς πίστεώς μας. Ἡ πίστη στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀγιάζει τόν ἄνθρωπο κι ὄχι τά ἔργα. Μᾶς ἀγιάζει ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ κι ὄχι ἡ δύναμη τῶν καλῶν μας ἔργων. Κανείς δέν μπορεῖ νά καυχηθεῖ πῶς σώθηκε μόνο μέ τά καλά του ἔργα. Ἕ Ἀς δοῦμε τήν ἀποψη αὐτή τοῦ Ἀποστόλου.

Ὁ νόμος τῶν ἔργων καί ἡ Χάρη τοῦ Χριστοῦ

Ὁ νόμος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μέχρι τήν παρουσία τοῦ Χριστοῦ ἔσωζε «τούς ἀκριβεῖς φύλακας αὐτῆς», κατά τούς ἅγιους Πατέρες. Μετά ἀπό τήν κατάσταση αὐτή, ὅταν δηλ. προκόψαμε καί φύγαμε ἀπό τή νηπιακή ἡλικία καί φτάσαμε στήν κατάσταση τοῦ τέλειου καί ὅταν μέ τήν πίστη μας στό Χριστό μᾶς δόθηκε πολλή χάρη κι ὅταν στήθηκαν κατορθώματα καί τρόπαια καί βραβεῖα πού δέν συγκρίνονται μέ τά παλαιά καλά ἔργα, τότε καταργήθηκαν τά ἔργα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅπως ἡ περιτομή, καθαρμοί κ.λπ. Τά ἔπαθλα τῆς χάριτος εἶναι ἡ κληρονομία τοῦ Οὐρανοῦ, τά οὐράνια ἀγαθά, ἡ υἰοθεσία τοῦ Θεοῦ, οἱ νίκες κατά τῶν δαιμόνων, κοινωνία Βασιλείας ἀτελευτήτου. Τά ἔργα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι ἡ ὁδός πρὸς τό Εὐαγγέλιο, ἐνῶ ἡ Χάρη εἶναι τό Εὐαγγέλιο. Ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων ἦλθε διά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Παῦλος μιλάει γιά τόν «ὑπερβῆλλοντα πηλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Έφεσ. β' 4–10)

Ἡ σωτηρία μας εἶναι δῶρο Θεοῦ

Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἦν ἡγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ χάριτι ἔστε σεσωσμένοι· καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τῇ γὰρ χάριτι ἔστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον, οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μὴ τις καυχῆσθαι. Αὐτοῦ γὰρ ἔσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοιμάσεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (ᾠ.π. στίχ. 7), δηλ. γιὰ τὸν ὑπερβολικὸ πλοῦτον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ποῦ χαρίσθηκε σέ μᾶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστός κατὰ τὸν ἅγιον Ἰωάννη τὸ Χρυστόστομο «ἔστησε τοῦ νόμου τὸ θέλημα», δηλ. σταμάτησε τὴν ἰσχὺ τοῦ νόμου καὶ ἔφερε τὴ δικαιοσύνη τῆς χάριτος ποῦ εἶναι νέος τρόπος σωτηρίας. Μέσα στὴν Ἐκκλησία μας ποῦ εἶναι ὁ Χριστὸς παρατεινόμενος εἰς τοὺς αἰῶνες, ἐφαρμόζονται ὅλες οἱ διατάξεις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ.

Πῶς ἀντιλαμβάνομαστε τὴ σωτηρία μας;

Τὸ θέμα αὐτὸ ἔχει καὶ σύγχρονες προεκτάσεις. Σήμερα εἶναι πολλοὶ ἄνθρωποι προσκολλημένοι στὸν τύπο καὶ ξεχνοῦν τὸ σκοπὸ τῆς ζωῆς τους. Ὁ σκοπὸς τῆς χριστιανικῆς μας ζωῆς δὲν εἶναι νὰ φανοῦμε στοὺς ἄλλοιους πῶς εἴμαστε καλοὶ ἄνθρωποι, ἀλλὰ νὰ βιώσουμε μὲ τὴν πίστη μας τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ. Μποροῦμε νὰ ποῦμε πῶς ἡ σωτηρία μας εἶναι ἡ βίωση τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ διὰ τῆς πίστεως. Σωτηρία δὲν εἶναι ἡ κοινωνικὴ μας καταξίωση, ἀλλὰ ἡ κατάστασις τῆς θεώσεως. Πολλοὶ θέλουσι νὰ ἀποκτήσουν ἕνα καλὸ ὄνομα μὲ τὸ νὰ κάνουν καλὰ πράξεις «πρὸς τὸ θεοσεβεῖν» (Ματθ. 6, 1). Ἀκόμη πολλοὶ ἔχουν τὴν ἐντύπωσιν πῶς ἐξαντλεῖται ἡ εὐλαβεία μας μὲ τὴ σχολαστικὴ τήρησις θρησκευτικῶν τύπων. Ἀκόμη καὶ ἡ πραγματοποίησις καλῶν ἔργων, ἔξω ὅμως ἀπὸ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ, δηλ. αὐτονομημένων καὶ ἀποκομμένων ἀπὸ τὴν κατὰ Χριστὸν ζωὴν εἶναι ἀνώφελη. Δὲν ὀδηγεῖ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ Ἀθηναῖος λέγει πῶς τέτοιαι πράξεις, ἔστω κι ἂν φαίνονται καλὰ εἶναι «ἐγκλήματα λαμπόντα». Πρέπει νὰ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη μας ἀπὸ τὴ δικαιοσύνη τῶν ἀνθρώπων, δηλ. ἡ κατὰ Χριστὸν ζωὴ μας νὰ εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ τὴν ἰσχὺ τῶν κοινωνικῶν μας καταξιώσεων ποῦ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν τύπων καὶ τῶν λεγομένων καλῶν μας ἔργων. Ἡ σω-

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Ἀδελφοί, ὁ Θεός, ἐπειδὴ εἶναι πλούσιος εἰς εὐσπλαγχνίαν ἕνεκα τῆς πολλῆς ἀγάπης μέ τὴν ὁποίαν μᾶς ἀγάπησε, ἂν καὶ ἡμαστέ νεκροὶ ἕνεκα τῶν παραπτωμάτων, μᾶς ἐζωοποίησε μαζί μέ τόν Χριστόν, –διά χάριτος εἴσθε σωσμένοι–, καί μᾶς ἀνέστησε μαζί καί μᾶς ἐκάθισε μαζί εἰς τά ἐπουράνια ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διά νά δεῖξη εἰς τοὺς μέλλοντας αἰῶνας τόν ὑπερβολικόν πλοῦτον τῆς χάριτός του εἰς καλωσύνην πού ἔδειξε σ' ἐμᾶς διά τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ. Διότι διά τῆς χάριτος εἴσθε σωσμένοι διά τῆς πίστεως καί αὐτό δέν προέρχεται ἀπό σᾶς, ἀλλήλα εἶναι τοῦ Θεοῦ δῶρον, **ὄχι ἀπό ἔργα, διά νά μή μπορῆ κανεῖς νά καυχηθῆ**. Διότι εἴμεθα δικό του ἔργον, δημιουργηθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ δι' ἔργα ἀγαθά, τά ὁποῖα ὁ Θεός προετοίμασε, διά νά ἀποτελέσουν τόν τρόπον τῆς ζωῆς μας.

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλα, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Αἰθιζαίτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

τηρία μας εἶναι μυστήριο τῆς χάριτος κι ὄχι ἀντιμισθία τῶν καλῶν μας ἔργων, ὅπως φαντάζονται μερικοί. Βεβαίως τά καλὰ ἔργα εἶναι καρπός τῆς χάριτος, ἀλλήλα ἡ πίστη στό πρόσωπο τοῦ Κυρίου μας εἶναι ἡ αἰτία τῆς σωτηρίας μας. Αὐτή ἡ πίστη γεννᾷ καί τά καλὰ ἔργα. Μόνα τους τά καλὰ ἔργα δέν σώζουν. Οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας ὑπῆρξαν διδάσκαλοι τῆς χάριτος, γιατί τήν εἶχαν βιώσει, γι' αὐτό καί ὀνομάζονται πνευματικοί, δηλ. καινούργιοι ἄνθρωποι. Ἐάνθρωποι πού μέσα στήν καρδιά τους γεννήθηκε ὁ Χριστός καί ἐνεργεῖ τό Ἅγιο Πνεῦμα. Ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ τοὺς δίδαξε νά συμμετέχουν σωστά στά παθήματα τοῦ Χριστοῦ, νά ζοῦν μυστηριακή ζωή, νά συμμετέχουν στό μυστήριο τῆς ζωῆς, δηλ. στή Θεία Εὐχαριστία, νά εἶναι ταπεινοί καί νά ζητᾶνε τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Αὐτή τοὺς παρακίνησε νά κάνουν καί καλὰ ἔργα, χωρίς νά περιμένουν ἀνταπόδοση, ὑπέμεναν τίς θλίψεις «ἀνάπαυσιν καί παράκλησιν τῆς χάριτος ἐκδεχόμενοι», κατά τόν ἅγιο Μακάριο τόν Αἰγύπτιο. Εἶχαν τήν ἀδιάκριτη ἀγάπην. Ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ ξεκύνεται παντοῦ, ἀρκεῖ νά βρεθεῖ κάποιος νά τήν ἀναζητήσῃ καί νά τήν βιώσῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τό πιό φοβερό πράγμα εἶναι νά μὴν ἐνεργεῖ μέσα σου ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἐάν εὐχνηθοῦμε νά ζήσουμε μέ τήν πίστη μας τή σωζουσα χάρη τοῦ Θεοῦ, γιά νά φθάσουμε τή σωτηρία μας. Ἀμήν.

† Ὁ Ἐδερ. Ἰω.

27 Νοεμβρίου 2005: ΚΥΡΙΑΚΗ Π' ΛΟΥΚΑ

Ἰακώβου μεγαλομάρτυρος τοῦ Πέρσου († 421)

Ἦχος: πλ. β' – Ἐωθινόν: Α' – Ἀπόστολος: Ἐφεσ. β' 4 - 10 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ιη' 18 - 27.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 4 Δεκεμβρίου, Ι' Λουκά.

Ἀπόστολος: Γαλ. γ' 23 - δ' 5 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ιγ' 10-17.

Τί επιδιώκουμε μέ τή νηστεία

Πρωταρχική επιδίωξη τῆς νηστείας εἶναι ἡ κάθαρση τοῦ πιστοῦ, τῆς ψυχῆς καί τοῦ σώματός του. Ὁ Μ. Βασίλειος ὀνομάζει τή νηστεία «φάρμακον ἁμαρτίας ἀναιρετικόν». Ἡ νηστεία καθαίρει, κατ' ἀρχάς, τίς αἰσθήσεις τοῦ σώματος καί θανατώνει τή φιληδονία. Ἐνῶ ἡ γαστριμαργία καί ἡ κοιλιόδουλεία ἐξάπτει τό σαρκικό φρόνημα καί διεγείρει τίς ὀρμές, ἡ νηστεία, ἀντίθετα, μαραίνει τίς σαρκικές ἐπιθυμίες καί κοιμίζει τίς ἐπαναστάσεις τοῦ σώματος, ὅπως διδάσκει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς. Εἶναι χαρακτηριστικές οἱ παρομοιώσεις τῆς νηστείας πού ἀνευρίσκουμε σέ πολλούς Πατέρες ἢ ἐκκλησιαστικούς ὕμνους. Τήν παρομοιάζουν μέ μάχαιρα ἢ ξίφος, πού ἀποκόπτει τά πάθη τῆς σαρκός, καί μέ χαλινάρι πού χαλιναγωγεῖ τίς ὀρμές τοῦ σώματος. Ἡ νηστεία δέν καταστέλλει μόνο τίς ἄτακτες κινήσεις τοῦ σώματος· ἐλευθερώνει ταυτόχρονα τόν ἄνθρωπο καί ἀπό τά πάθη τῆς ψυχῆς. Κατά τόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο ἡ μέθη καί ἡ ἀδηφαγία μᾶς υποδουλώνουν στήν τυραννία τῶν παθῶν, ἐνῶ ἡ νηστεία μᾶς ἐλευθερώνει ἀπό τά δεσμά, μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπό τήν τυραννία καί μᾶς ἐπαναφέρει στήν προγενέστερη ἐλευθερία μας. Πολύ σωστά, λοιπόν, ὀνομάζεται ἡ νηστεία «παθοκτόνος» καί «φάρμακον παθῶν καθαρτήριον».

Μαζί μέ τά πάθη, ἡ νηστεία μᾶς ἀπαλλάσσει καί ἀπό τούς ρυπαρούς λογισμούς. Κατά τούς θεοφόρους Πατέρες μας ἕνα ἀπό τά πλέον ἀποτελεσματικά ὄπλα, μέ τό ὁποῖο μπορούμε νά ἀποδιώξουμε τούς πονηρούς λογισμούς εἶναι ἡ νηστεία. Ὅπως παρατηρεῖ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἡ νηστεία «πολλήν ἐν τοῖς λογισμοῖς ἡμῶν ποιεῖται τήν γαλήνην...».

Συχνά ἡ νηστεία παρομοιάζεται μέ ὄπλο. Οἱ ἀγωνιζόμενοι πιστοί, λοιπόν, κρατώντας τό ὄπλο τοῦτο ἀντιμάχονται τό διάβολο καί ἀποκρούουν τίς ἐφόδους τῶν πονηρῶν πνευμάτων. Ὁ Μέγας Βασίλειος διδάσκει ὅτι «νηστεία ὄπλον ἐστί πρὸς τήν κατά τῶν δαιμόνων στρατιάν».

(Ἀπό τήν ἐκδόσή μας «Ἡ νηστεία τῆς Ἐκκλησίας»)

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: 1) Κάθε Σάββατο καί ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στόν Ἱ. Ναό Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προηγεῖται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑοπερινοῦ, στήν ὁποία περιστασιακῶς θά χοροστατεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καί θά ὁμιλεῖ. 2) Κάθε Δευτέρα καί ὥρα 4.30 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου» στόν Ἱ. Προσκυνηματικό Ναό Ἁγίας Βαρβάρας στόν ὁμώνυμο Δῆμο Ἀττικῆς. Προηγεῖται ἡ Παράκληση τῆς Ἁγίας καί ὁμιλεῖ ἕνας ἀπό τούς Ἐφημερίους τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἔβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἱαοῖου 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὄλο τόν κόσμο ἴντερνετ: <http://www.apostoliki-diakonia.gr>